

Asia: VN/2062/2020

## **Lukiodiplomiselvitys 2020**

Vastaajaa koskevat perustiedot

**Vastaatteko**

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

**Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

**Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemiksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Tärkeää on sisällyttää kehittämistyöhön myös korkeakoulut sekä elinkeinoelämä. Suomen Tekstiili & Muoti kannattaa käsityön lukiodiplomin säilyttämistä ja on mielellään mukana sen jatkokehittämisessä tulevaisuudessa.

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) - asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

4) Olen jokseenkin eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Lukiodiplomeja tulisi kehittää kokonaisuutena ja asettaa ne keskenään tasavertaiseen asemaan. Aiempien vuosien suorituspäämäärät eivät ole riittävä peruste, varsinkin kun mahdollisuudet diplomien suorittamiseen eivät ole olleet tasavertaiset lukioissa, asettamaan toisia diplomeja pakollisiksi ja toisia vapaaehtoisiksi lukioille. Diplomien sisältöjä tulisi sen sijaan kehittää vahvasti yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa ja tehdä niiden saavuttaminen mahdolliseksi myös verkon välityksellä / digitaalisesti.

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät

kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukioiden kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

1) Olen täysin samaa mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

## **Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

5) Olen täysin eri mieltä

## **Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Käsityön lukiodiplomi tulee säilyttää diplomivalikoimassa myös tulevaisuudessa ja sen rinnalle voi luoda uuden teknologiadiplomien. Sisältöjen yhdistäminen ei palvele tarkoitustaan, koska sisältöjä olisi liian paljon.

Käsityön lukiodiplomin valintamahdollisuus ja suorittaminen palvelee sekä opiskelijan hyvinvointia (oman kiinnostuksen vaaliminen, käsillä tekeminen), antaa mahdollisuuden suunnata kiinnostusta luovuuden ja muotoilun suuntaan jo ennen korkeakouluopintoja sekä on hyvä kanava opiskelijalle kehittyä kestävässä kuluttajana ja oppia häntä arjessa ympäröivistä materiaaleista. Luovuus ja muotoilu ovat myös taitoja, joista on tulevaisuudessa hyötyä alalla kuin alalla.

Materiaalituntemus ja materiaalien käyttäminen vastuullisella tavalla ovat yhteiskunnan kestävä kehityksen ja kiertotalouden tavoitteiden kannalta merkittäviä osaamisalueita. Tekstiilit ympäröivät meitä jokaista arjessamme ja niiden kautta on myös nuoren helppo tutustua vastuullisuuden, kierrätyksen, kiertotalouden ja omilla valinnoilla vaikuttamisen tapoihin. Suomi on maailman edelläkävijöitä uusien ekologisempien tekstiilikuitujen kehittäjänä sekä poistotekstiilien käsittelijöinä ja jatkojalostajina. On tärkeää, että kiinnostusta näiden teemojen pariin herää jo mahdollisimman varhain.

Käsityön lukiodiplomin ja tekstiileihin liittyviä sisältöjä on helppoa linkittää lukion laaja-alaisen osaamisen osa-alueisiin, erityisesti hyvinvointiosaamiseen, globaali- ja kulttuuriosaamiseen sekä monitieteiseen ja luovaan osaamiseen. Sen sisällöt sopivat myös osaksi teemaopintoja. Käsityödiplomien suorittaminen siis tukee lukion osaamistavoitteita hyvin laajasti.

Lukiodiplomien kokonaissuoritusmäärät eivät ole oikeasuuntainen peruste käsityödiplomista luopumiseen, siksikin, että vain harva lukio on tarjonnut opiskelijoille mahdollisuutta suorituksen tekemiseen. Kannatamme digitaalisten suoritusmahdollisuuksien laajentamista, jotta käsityön lukiodiplomi olisi mahdollista suorittaa mahdollisimman laajasti eri puolilla Suomea. Suomen Tekstiili & Muoti on mielellään mukana kehittämässä käsityön lukiodiplomia tähän päivään ja tulevaisuuteen yhdessä korkeakoulujen, lukiodien ja Opetushallituksen kanssa.

**13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.**

## **Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

4) Olen jokseenkin eri mieltä

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

Diplomien kehittämistyössä on tärkeää olla mukana myös korkeakoulut ja elinkeinoelämä. Diplomien tarkoitusta on tärkeä kehittää siihen suuntaan, että ne palvelevat myös jatko-opintoihin siirtymistä sekä opiskelijan osaamisen kehittämistä kohti työelämää. Kannatamme, että käsityön lukiodiplomia varten valitaan myös omat kehittäjälukiot.

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

**Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?**

-

**Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:**

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

**Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?**

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

**Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?**

-

**Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:**

-

Kohola Auri  
Suomen Tekstiili & Muoti ry